

Posudek na bakalářskou práci Zuzany Schmidtové, *Slovenská menšina ve Spojených státech a 1. světová válka*

Jistým problémem je samo zadání historiograficky dosti frekventovaného tématu, nicméně autorka shromáždila řadu zajímavých faktů a dokázala je v jednotlivých kapitolách organicky propojit. Výklad se nedrží striktně faktografické deskripce, autorce se podařilo do textu integrovat nejednoznačné aspekty slovenské krajanské národní a politické identity a případné spolupráce s Čechy a začlenit úvahové pasáže. Velkou předností práce je využití pramenů, tj. dobového tisku.

K práci mám několik připomínek, z nichž nejzávažnější je kompoziční. Pokud autorka považovala za vhodné do práce zařadit i širší kontext (česko-slovenské krajanské vztahy, válečný stav, politika velmocí, působení TGM), pak by podle mne bylo namístě dát tuto partii na první místo, neboť určovala podobu a vývoj předchozích partikulárních otázek (reakce tisku, dobrovolníci, sbírky atd.). Při jejím zařazení na závěr práce se pak nutně některá fakta opakují v různých souvislostech (nejmarkantněji clevelandská, popř. pittsburská dohoda). Dále, autorka díky této skladbě čtenáře konfrontuje s pojmy a událostmi, jejichž původ a povaha jsou blíže pojednány až v závěru, a také chronologie se přeskáčkově vrací (aktivity spojené s válkou jsou až od 1917, politické od počátku konfliktu). Tak např. vznik Slavic Press Bureau a jeho činnost se nepochybně v krajanském tisku nějak odrazily, ale čtenář se o jeho zřízení dozví až na s. 36.

Za další strukturní nešvar považuji relativně rozsáhlý úvod do problematiky v podobě stručné prehistorie, která zpravidla nemůže přinést nic víc než dosti obecný přehled. Na ten autorka spotřebovala polovinu celkového textu, i když i zde se domnívám, že mohla podat více konkrétní údaje; např. informace o slovenském přistěhovalectví v roce 1910 by bylo možno doplnit z deceniálního cenzu, kde se uváděla místa narození, tak jak s tímto pramenem pracovali historikové české emigrace (L. Šatlava např.). Bylo možno uvést i významné americké Slováky, kteří hráli významnější osvětovou a politickou roli (např. spoluzakladatel a předseda Slovenské ligy Albert Mamatej, demokratický poslanec za Illinois Adolph Sabath).

Zúžený prostor na vlastní téma (20 stran) pak autorku vede k nedostatečnému propracování výkladu. („Spojení s Čechy“ v rozsahu 2 1/2 stran nedosahuje ani úrovně encyklopedického zpracování). Tak např. mezi bolestivé otázky česko-slovenské spolupráce rozhodně náležel v práci pomínutý konfesijní moment, neboť naprostá většina českých spolků i osobností se hlásila k antiklerikálnímu volnomyšlenkářství. Tento klíčový problém slovenské identifikace se společným státem se projevoval zvláště v USA - v tomto kontextu by byla namístě i podrobnější reakce am.-slovenského tisku na 14. bodů. Větší pozornost by si zasloužil spolkový rozmach Slováků v reakci na vypuknutí války - mezi Čechy vznikla řada protihabsburských spolků a výborů - a jejich postupné sbližování s českými krajany (správný název je Národní sdružení českých katolíků - s. 36). Stručný text pak plodí zkratkovitá formulační kliše (Slovenská liga plně přebrala odpovědnost za další osud Slovenska - 35).

Z formálního hlediska mi schází kritické zhodnocení přínosu publikací, s nimiž autorka pracovala, zejména nakolik čerpaly z pramenů (výjimka Minár, 10); Masarykova korespondence náleží do pramenů, mezi nimž bylo možno využít i edice J. Polišenského z 1970, z literatury pak navzdory nepřesnostem jeho Úvodu do dějin vystěhovalectví do Ameriky (1990). Metoda zpracování se vešla na 3 řádky (11), ale u bakalářské práce v tom nevidím problém. Mnohem závažnější závadou je **zcela nedostatečná citační disciplína**. Odkazy na literaturu postrádají uvedení strany, což je činí bezcennými a práce může být nařčena z plagiátu; u odkazů na tisk by měly být uvedeny názvy článků (řada údajů se obešla bez odkazu vůbec). Bylo také záhodno odstranit překlepy a ukáznit gramatiku (zejm.

interpunkci) a styl (opakování slov). Formulační klišé jsou většinou daní za povrchnost danou nedostatečným prostorem.

Navzdory uvedeným výtkám považuji práci za ambiciózní pokus o historický text, autorka dovede vnímat problémy tématu a vyhledat prameny. Řada kompetencí, které práci scházejí, je věcí vedení a zkušenosti. **Jako výslednou známku navrhuji velmi dobře s důrazným upozorněním na problém nedostatečné citace.**

29. května 2009

Svatava Raková

